

5. apr. 1842

FAKTA

Dato:

5. apr. 1842

Sidetal:

Dagbog A, side 10-11

Dagbogens placering:

Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:

Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit

Liv, København 1967, s. 54-55; Jesper

Svenningsen (red.): Seks år af et liv.

Johan Thomas Lundbye – Dagbøger

om tro, skæbne, kunst og kærlighed,

København 2018, s. 58-59

TRANSSKRIFTION

Den 5 April 1842.

Igaar var det Skovgaards¹ Fødselsdag. Han blev 25 Aar, jeg er kun 23½.

Uagtet det fortrolige Forhold imellem os har vi dog aldrig berørt vore Hjertesager i vore Samtaler. Jeg aner ikke om han alt har kjendt en saadan Uro, som den jeg nu gaaer i. Det stille Vand har den dybe Grund. Han er et stille Vand, der flyder roligt hen, useet af Mange, men klart og med de deiligste Blomster, dybt og dunkelt som Skovbækken, og som man kan tænke sig Alfer leve under de sorte Ellebuske, der hænger ud over den, saaledes er der ogsaa et yndigt Liv i ham. – senere samme Dag.

Hvordan staaer jeg som Maler? forknyt og svag, drømmende om Selvstændighed, Kraft, Natur og Simpelhed. Jeg erkjender, hvad der maa gjøres, og gjør Intet, jeg kjender mine egne svage Sider, men har ikke Kraft til at hjælpe derpaa. Alt dette vilde nedslaae mig dersom ikke jeg havde Trøstegrunde derimod. Jeg er ikke forfængelig blind for mine egne Malerier; jeg erkjender Manglerne, og saalænge jeg nogenlunde stræber at undgaae dem, saalænge tør jeg tro, at jeg gaaer fremad. Er man først tilfredsstillet, saa staaer man saamænd ogsaa stille. Jeg troer mig ikke høit begavet; men jeg troer heller ikke, at Mænd som Thomsen² og Høyen³ vilde opmuntre mig til at arbeide videre, dersom de troede, at jeg kunde kun høste Skam og ved Maleriet friste det kummerligste Liv: en ussel Kunstners! Derfor vil jeg gaae trøstigt fremad paa den Vei jeg har begyndt, og aldrig glemme: at Mennesket er vigtigere end Maleren – min Sjæls Frelse vigtigere end hele Verdens Roes. – – Jeg glæder mig over at have begyndt at nedskrive disse Ting, jeg ønsker kun at jeg stadig maatte fortsætte dem; hvor meget havde jeg ikke Lyst at gjemme til jeg bliver ældre, og da nyde det om igjen i Erindringen; men i denne Tid kan jeg ikke med Alvor [overstreget: tænke over] nedskrive hvad jeg møder og mindes, jeg har kun Tanke for Eet! Hvor besynderligt, om hun reiser bort uden at ane, hvad •11• der sysselsætter mig; jeg skal da ligesom ifjor gjennemgaae en slem Periode inden jeg kan samle mig igjen. Jeg vil nøie give Agt paa hende, om ingen Bemærkning skulde røbe, at hun har gjettet min Hemmelighed; dog, jeg veed Ingen mindre skikket til at observere Andre end netop jeg. Lad det gaae sin naturlige Gang; nu er jeg jo netop i en Stilling, hvor jeg kan udvikle mine Kræfter: skulde den Lykke forundes mig, at jeg naaer mit Ønske, mit inderligste Ønske, da skal det sikkert anspore mig til fordoplet Flid, hvert Strøg med Penselen er da for hendes Skyld – naaer jeg det ikke, da er det jo Pligt at bære Modgang som en Mand; Sjælskræfterne voxer ofte i Modgang. Jeg kan ikke tænke mig at en Ting, jeg saa rolig har overtænkt skulde bevirke Vanvid og vild Fortvivlelse, nei, saadant er ikke mit Gemyt troer jeg, og dog, det vil blive tungt at glemme hende, skye hende, jeg har havt saa inderlig kjær; men Tiden vil vise mig, hvad Kraft jeg har til at bære Sorg, Tiden! den løber hurtigt, og

dog er et glædestomt Liv langt; men det skal endes, Jorden skal hvile tungt paa dette Bryst og Hjertet skal faae Fred, – i denne Tanke er der dog Hvile. – Julius!⁴ Du gik tidligt til et bedre Hjem, inden Synd og Sorg havde berørt Dig, ja, lykkelig er Du visselig. Vi, som bleve tilbage have endnu mangen Strid at gennemgaae, hvori vi let kunne ligge under, thi Kraften til at modstaae det Onde er ringe, Ingen bryste sig af sine gode Gjæringer.

¹ Malerkammeraten P.C. Skovgaard (1817-1875).

² Arkæologen Christian Jürgensen Thomsen (1788-1865).

³ Kunsthistorikeren N.L. Høyen (1798-1870).

⁴ Den teologistuderende Julius Th. Hedermann (1821-1841) var – som Lundbye allerede omtalte i sit første dagbogsnotat, 24. marts 1842 – død efter et fald fra en hest.

10.

den 5 April 1842.

Lyene var det Kongens Tidselsdag. Man blev 25 Aar, og er
kun 27 $\frac{1}{2}$. Mågt det fortrolige Forhold, mellem os her er dog
aldrig blevet mere aflytninger i mine Samtaler. Jeg aner ikke
om her alt har kjendt en saadan Mær, som den jeg sin gaar i.
Det stille Vand har den dybe Grund. Man er et stille Vand,
Du flyder natligt hen, med af Mangre, men klart og med de
Aestigste Planster, dybt og dunkelt som Skrubkoben, og som
man kan tænke sig Alfer leve under de sorte Alkholer, der
hangs ud over den, saaledes er det ogsaa et ijdigt Liv i ham
saaere saam. dag.

Hvordan staaer jeg som Maler? forkyndt og sang, drømmende
om Solstændighed, Kraft, Natte og Simplicitet. Jeg erkjender,
haad der maas gjøres, og give Trost, jeg kjender min egen saare
Sidel, men har ikke Kraft til at bryde den. Althi vilde
nedslaae mig dersom ikke jeg havde Trostgrundens Drømme. Jeg
er ikke forfængelig blind for minne egne Malerier, jeg erkjender
Mangelen, og saalænge jeg mægtende støtter at indgaae
den, saalænge vil jeg tro, at jeg gaar fremad. Er man færd til
færdstillet saa staaer man saamend ogsaa stille. Jeg tror
mig ikke lidt foragt, men jeg tror heller ikke at Mødet som
Thomson og Høyen vilde opminde mig til at arbejde
videre, dersom de troede, at jeg kunde. Kun haaste Han
og ved Maleriet friste det kunnestlegste Liv: en ussel Kunst-
ners! Derfor vil jeg gaare høit fremad paa den Vej jeg
har begyndt, og aldrig glemme, at Mennesket er uigjennem-
and Maleren - min Hals Taelse er jeg og hele Verdens
Noes. — Jeg glæder mig over at have begyndt at ned-
skrive disse Ting, og ønsker kun at jeg stadig maatte fort-
sette dem i Hverdag. Hævede jeg ikke lyst at gjenme til jeg
bliver ældre, og da nyde det om igjen i Livindringen, men
i denne Tid kan jeg ikke midt Alene. Vækkelse er ogsaa
hvad jeg mader og mindes, jeg har kun Tanke for det!
Hver besynderligt, om kun seer bort uden at ane, hvad

der siges sætter mig, og skal da ligesom iffer gennemgaae en
en slaaet Periodo inden jeg kan gaae mig igjen. Ty vil nei
give Aft paa herde, om ingen Bemærkning skulde være, at
hvi har gjættet mig en Menneclighed; dog jeg ved ingen som
saa skæbnet til at observere Alene end mig. Lad det gaae
sin naturlige Gang, og vi er jeg jo vel i en Hælling, hvor jeg
kan ad vilke mine Kræfter: skulde den lykkelige forvænde mig
at jeg maas mit Ønske, mit inderligste Ønske, da skal
det sigke angives mig til fordeleligt Tid, hvor jeg med
Berøselser, er da for herved skulde — maas jeg det ikke, da er
det jo Blyt at bare Medgang som en Maas. Saa kræfterne
saa og i Medgang. Ty kan ikke tænke mig at en Ting, og
saa naturlig har været skulde berørte Navnet og vilde for
teralede, nei, seadant er ikke mit Gemint hvor jeg, og dog,
det vil blive vægt at glæmme herde, skive herde, og har hørt
saa inderlig hvor, og man vilde vil se mig, hvor kraft jeg har
til at bare lang, Tiden den lader hurtigt, og dog er et glædetent
der langt, inden det skal endes, Jorden skal vilde vægt paa det
to Blyt og Hjertet skal paa Ford, — i denne Tanke er der dog
Hvile. — Julevis! Du gik tidligt til et heere Blyt, indend Jule
og Jule harde herit Dig, ja, lykkelig er Du visselig. Vi som
bleve tilbage have endnu mangen Tid at gennemgaae,
hvor vi vil kunne ligge inden, thi kræfter til et vordstaa
det Under en vinge, Jule vilde sig af sine gode Jule
6 April.

11.

Imaa Julevis side: Toet inden mit vindue. Lille Fugl!
Du har Din lille Lure Rede, hvor Din Mage ligger paa de smaa
Aeg — smaa kommer forrest, der vilde lunge og — Du skal
glad fluge ud at hente Næring til dem. Lille Fugl! Du er
lykkeligvis end jeg.

Om Aftenen.
Jeg talte for mig selv om den danske Nation, og foresatte her disse
Bemærkninger: Sjælland, det er en god og Fugl — Jule ligner en Fugl
blytning af Pøbelen, man spores der for meget Menneclighed
og selve Landet har ikke den samme Character. Sjælland